

Societat

Alerta per al tritó del Montseny

EN RISC • L'expansió dels alzinars cap a cotes més altes a causa del canvi climàtic es presenta com la nova i principal amenaça per a l'espècie endèmica del massís català **AMFIBI ÚNIC** • Amb només set grups de població, ja està en perill greu d'extinció

Xavi Aguilar
BARCELONA

A les aigües fredes, netes i ben oxigenades dels torrents més alts del Montseny, en una àrea de menys de 25 km², hi viu el tritó que du el nom del massís. Una localització que pot semblar precisa, però que és prou vagues per intentar preservar aquest amfibi únic al món i declarar en perill greu d'extinció. Els tècnics de la Diputació de Barcelona que treballen sobre el terreny tracten com a confidencial la ubicació exacta dels set grups de població que consta que hi viuen. Volen protegir l'espècie i el seu hàbitat perquè els projectes de reintroducció que hi ha en curs prosperin i el tritó del Montseny (*Calotriton arnoldi*) no acabi desapareixent.

Amb tot, la principal amenaça que posa en perill l'espècie endèmica de la serralada prelitoral pot venir per un vessant fins ara inesperat. Un estudi liderat per l'investigador del Cen-

tre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB-CSIC), José L.J. Ledesma, apunta que l'augment de la cobertura de bosc al Montseny pot provocar que els torrents on habita el tritó no portin prou aigua durant períodes llargs de temps. Els científics han comprovat que els alzinars estan expandint-se cap a cotes més altes, on abans no podien viure però ara troben condicions de temperatura i humitat apropiades, i, en augmentar la cobertura de bosc, el consum d'aigua per part dels arbres és més gran i el cabal dels rierols baixa.

La incorporació d'aquests nous arbres a zones on abans hi havia matolls "tindrà conseqüències en la hidrologia del massís i afectarà els hàbitats aquàtics del tritó", adverteix Anna Àvila, investigadora del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals i coautora de l'estudi. Els alzinars tenen més necessitat d'aigua que els matolls i transpiren fins i tot durant els períodes de sequera.

Un tritó del Montseny en un dels pocs torrents on habita ■ CEAB-CSIC

La seva expansió, per tant, farà augmentar l'evapotranspiració de l'ecosistema i deixarà els cursos dels torrents amb menys aigua. Segons l'estudi, publicat a la revista *Ecology and Evolution*, aquest efecte és la principal amenaça per a l'espècie, més que no pas l'augment de

temperatura o la manca de pluges que ja provoca el canvi climàtic.

"Totes les combinacions d'escenaris indiquen que els períodes secs seran més freqüents i llargs. Les condicions hidrològiques futures poden comprometre en gran mesura la supervi-

vència de totes les poblacions de tritons del Montseny i, per tant, derivar en l'extinció de l'espècie", indica l'autor principal de l'article, José Ledesma.

El tritó és un amfibi pràcticament aquàtic. La sequera l'obligarà a refugiar-se llargues temporades entre els esquistos o abandonar-los a la recerca d'ambients més idonis, però els pocs estudis que hi ha sobre la biologia d'aquest raríssim animal indiquen que es mou molt poc. Així doncs, aquesta poca capacitat de dispersió i la baixa existència de torrents adequats per a l'espècie podrien conduir a l'extinció.

Quantificar i definir les necessitats reals de cabal mínim per a la supervivència del tritó, estudiar la seva possible capacitat adaptativa als períodes de sequera i emprendre accions forestals per evitar l'expansió dels alzinars són algunes de les vies que proposen els autors de la recerca per salvar aquesta petita joia del Parc Natural del Montseny. ■